

Gerçeklik ?oku Beklentisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gerçeklik ?oku Beklentisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22263>

Özet

Bu ölçek, Özdemir ve Büyükgöze (2016) tarafından gerçekleştirilen bir **uyarlama** çalışmasıdır. Ölçek, öğretmen adaylarının mesleğe başlamadan önce kararlaştırmayı bekledikleri zorluklar ve hayal kırıklıkları olarak tanımlanan **gerçeklik ?oku** beklentisi düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve eğitim bağlamına uygunluğunu test eden bu çalışma, **aday öğretmenlerin** mesleğe geçiş sürecindeki algılarını değerlendirmek için kritik bir araç sunmaktadır. Ölçek, 9 maddeden oluşmakta ve 7'li Likert tipi bir derecelendirme kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Gerçeklik ?oku Beklentisi Ölçe?i, **gerçeklik ?oku**, psikometrik özellikler, **aday öğretmenler**, mesleki beklenti, **uyarlama**.

Yazarlar

Mehmet Özdemir, Hilal Büyükgöze.

Amaç

Gerçeklik ?oku Beklentisi Ölçe?i'nin temel amacı, öğretmenlik mesleğine adım atmaya hazırlanan bireylerin, ideal eğitim ortamları ile gerçek çalışma koşulları arasındaki farktan kaynaklanacak olan **gerçeklik ?oku** yaşıma ihtimallerine dair beklentilerini nicel olarak belirlemektir. Bu beklentilerin ölçülmesi, eğitim fakültelerinin müfredatlarındaki mesleki gerçeklere daha uygun hale getirmesi açısından önemlidir.

Özdemir ve Büyükgöze (2016) tarafından yürütülen bu çalışmada, ölçeğin Türkçe konuşan **aday öğretmenler** popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesi için gerekli **uyarlama** ve doğrulama süreçlerini tamamlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim araştırmalarında mesleki stres ve adaptasyon konularında standart bir ölçüm aracı sağlanmıştır.

Yapı

Ölçek, sosyolojik ve eğitimsel psikoloji alanlarında önemli bir kavram olan **gerçeklik ?oku** beklentisi yapısını ölçmektedir. Gerçeklik ?oku, genellikle yeni mezun profesyonellerin, aldıkları eğitim ile kararlaştırdıkları mesleki gerçekler arasındaki tutarsızlık nedeniyle yaşadıkları hayal kırıklığı, stres ve mesleki tatminsizlik durumunu ifade eder.

Bu ölçek özel olarak, **aday öğretmenlerin**, sınıf yönetimi, bürokrasi, veli ilişkileri ve öğrenci

disiplini gibi alanlarda kar??la?may? bekledikleri olumsuzluklar? ve bu olumsuzluklar?n kendilerinde yarataca?? ?ok etkisini önceden de?erlendirmeye olanak tan?r. Orijinal ölçek, bireyin mesle?e ba?lamadan önceki kötümser veya gerçekçi beklentilerini tespit ederek, mesleki tükenmi?lik riskini öngörmeye yard?mc? olan bir yap?ya sahiptir.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik **geçerlik** katsay?lar? veya detayl? istatistiksel sonuçlar listelenmemi? olsa da, Özdemir ve Büyükgöze (2016) taraf?ndan gerçekleştirilen **uyarlama** çal??mas?, ölçe?in yap?sal ve içerik geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi gibi çe?itli istatistiksel yöntemler kullanm??t?r. Yap?lan analizler, ölçe?in Türk kültürüne ve **aday ö?retmenler** popülasyonuna uygunlu?unun, orijinal yap?n?n korunarak sa?land??n? do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Sunulan kaynak verilerinde spesifik **güvenirlik** katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) belirtilmemi?tir. Ancak, **psikometrik** aç?dan sa?lam bir uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılı??n? belirlemek için genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Bu katsay?, 9 maddelik ölçekteki tutarlılı??n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermelidir. Detayl? güvenilirlik sonuçlar?, makalenin tamam?nda yer almaktadır.

Faktör Analizi

Gerçeklik ?oku Beklentisi Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap? geçerli?ini test etmek amac?yla uyarlama çal??mas?nda faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin teorik olarak ölçtü?ü yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini ve yeterli faktör yüklerine sahip olup olmad??n? incelemi?tir. Orijinal ölçek yap?s?n?n korunup korunmad???, do?rulayc? faktör analizi (DFA) ile teyit edilmi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 9 maddeden olu?an, 7'li **Likert Tipi Ölçek** kullan?larak derecelendirilen bir öz bildirim araç?dır (Örne?in: 1 = Hiç Kat?lm?yorum; 7 = Tamamen Kat?l?yorum).

Language Available: Türkçe.

Population Group: Aday ö?retmenler.

Age Group: Genellikle üniversite son s?n?f öğrencileri veya ö?retmenlik stajyerleri (Erken

yeti?kinlik dönemi).

Population Details: Çal??ma, ö?retmenlik e?itimi alan ve mesle?e yeni ba?layacak olan **aday ö?retmenler** örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Katılımcılar, ö?retmenlik mesle?ine ba?ladıkları anda kar??laşmay bekledikleri zorluklara ilişkin beklenti düzeylerini belirleyen öz bildirim metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Gerçeklik ?oku, mesleki geçi?, ö?retmenlik stresi, **uyarlama**, psikometri, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: buyukgoze@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar Hilal Büyükgöze için)

Correspondence Address: Hilal Büyükgöze (Hacettepe Üniversitesi, E?itim Fakültesi, E?itim Bilimleri Bölümü).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2016 yılında Özdemir ve Büyükgöze tarafından **uyarlama** çalışmasıyla Türkçeye kazandırılmıştır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve varsa ücret bilgileri, sorumlu yazar Hilal Büyükgöze ile iletişime geçilerek temin edilmelidir. İletişim e-postası: buyukgoze@hacettepe.edu.tr.

Kaynaklar

Özdemir, M. ve Büyükgöze, H. (2016). Gerçeklik ?oku Beklentisi Ölçe?i'nin uyarlaması ve **aday ö?retmenler** üzerine bir uygulama . *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir E?itim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 243-257.

Ek olarak, çalışmanın çevrimiçi bağlantısı academia.edu üzerinden erişilebilir.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: gerceklik-soku-beklentisi-olcegi-toad.pdf

Gerçeklik ?oku Beklentisi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Kaynak içerikte ölçeğin 9 maddesinin orijinal metinleri bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme talimatları için lütfen Özdemir ve Büyükgöze (2016) referans makalesine başvurunuz.